

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **M.**, so sídlom správcu v T., v dovolacom konaní zastúpeného advokátskou kanceláriou I. so sídlom v T., za ktorú koná J., konateľ a advokát, proti žalovanému **M.**, bývajúcemu v T. **o vypratanie bytu**, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 8 C 67/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 10. septembra 2013 sp. zn. 9 Co 235/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **odmieta**.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trnava rozsudkom z 3. mája 2012 č.k. 8 C 67/2011 -105 zamietol žalobu, ktorou žalobca žiadal uložiť žalovanému a pôvodne označenej žalovanej 2/ (z dôvodu úmrtia bolo voči nej konanie zastavené) povinnosť vypratať byt č. X. na N., na X. bytového domu Č., súp. Č. na parc. Č., k. ú. T., zapísaný na L.. Vychádzal zo zistenia, že žalovaný predmetný byt užíval na základe nájomnej zmluvy z 12. novembra 2004 uzavretej so spoločnosťou T.. v likvidácii. Označený právny úkon považoval za absolútne neplatný v zmysle § 39 OZ, keďže nájomné právo bolo zriadené k nehnuteľnosti, ktorá nepatrila uvedenej obchodnej spoločnosti. Z výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nájomná zmluva vznikla medzi účastníkmi konkludentne a to na dobu neurčitú (žalovaný uhrádzal od roku 2009 platby nájomného na účet žalobcu a ten žiadnu z platieb nevrátil; správal sa ako prenajímateľ, čo potvrdzuje aj výpoveď z nájmu daná žalovanému a podanie žaloby na vypratanie bytu). Výpoveď nájmu bytu zo 4. marca 2011, ktorú žalobca dal žalovanému, považoval za právny úkon nespôsobilý vyvolať ním predpokladaný právny účinok – zánik nájmu bytu, lebo žalovanému vznikol uzatvorením manželstva s L. spoločný nájom bytu manželmi a písomná výpoveď nebola daná (doručená) aj manželke žalovaného.

Žalovaný má teda právny titul k užívaniu predmetného bytu, z ktorého dôvodu nemohol žalobcovi poskytnúť ochranu v zmysle § 126 Občianskeho zákonníka. Žalobu o vypratanie bytu proti žalovanému považoval preto za nedôvodne podanú.

Krajský súd v Trnave rozsudkom z 10. septembra 2013 sp. zn. 9 Co 235/2012 na odvolanie žalobcu rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a že v konečnom dôsledku jeho závery viedli k správne rozhodnutiu. Súd prvého stupňa sa správne zaoberal ako predbežnou otázkou tým, kto bol oprávnený uzavrieť nájomnú zmluvu ako aj tým, či medzi účastníkmi nevznikol iný právny vzťah ako čisto faktický. Dospel k záveru, že sporný byt je predmetom konkurzného konania vyhláseného na majetok úpadcu T. a iba správca uvedeného úpadcu bol oprávnený disponovať s uvedenou nehnuteľnosťou. V súvislosti so vznikom nájomného vzťahu uviedol, že Občiansky zákonník nevyžaduje pre nájomnú zmluvu určitú formu, možno ju teda uzavrieť aj konkludentne, t.j. rešpektovaním stavu užívania a poberaním nájomného. Ak v danej veci žalobca po dobu viac ako dva roky pristupoval k žalovanému ako k nájomcovi, jeho postavenie nijako nespochybnil, platby nájomného od žalovaného riadne prijímal a z vystupovania žalovaného bola zjavná vôľa, aby byt užíval za odplatu (do momentu doručenia výpovede mu neboli doručované žiadne výzvy na vypratanie bytu, jeho užívacie právo nebolo spochybňované), je v súlade s princípom ochrany dobrých mravov a výkladu vôle v prospech toho, kto koná dobromyseľne uzavrieť, že nájomná zmluva medzi účastníkmi vznikla konkludentne. K námietke žalobcu, že nemal právo vstupovať do nájomných vzťahov z dôvodu neexistencie súhlasu veriteľského výboru uviedol, že táto skutočnosť nemôže spôsobiť neplatnosť takto uzavretej zmluvy. Za správny považoval záver súdu prvého stupňa, podľa ktorého na strane nájomcu vznikol nájomný vzťah, ktorý má v zmysle § 703 ods. 1 OZ charakter spoločného nájmu bytu manželmi. V súlade so závermi rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 137/2003 výpoveď z nájmu bytu musí byť v takomto prípade daná obidvom manželom a musí byť obidvom aj doručená. Keďže v danom prípade sa tak nestalo (výpoveď bola daná a doručená len žalovanému), chýba tu existencia hmotnoprávneho úkonu prenajímateľa ako prejavu vôle adresovanému aj druhému spoločnému nájomcovi bytu. Súd prvého stupňa dospel teda k správne záveru, že takáto výpoveď z nájmu bytu nemôže vyvolať zánik nájomného vzťahu ani u jedného zo spoločných nájomcov. Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa považoval preto za vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Uvedený rozsudok krajského súdu napadol včas podaným dovolaním žalobca. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a tiež súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. K prípustnosti dovolania uviedol, že mu konajúce súdy odňali možnosť konať pred súdom v podobe práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. V tejto súvislosti vytykal súdom, že založili svoje rozhodnutia, najmä v otázke vzniku nájomnej zmluvy konkludentným spôsobom, výlučne na jednom názore, ktorý je navyše v rozpore so znením zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii. Okrem toho namietal, že odvolací súd sa dostatočným spôsobom nevyporiadal so skutočnosťami, ktoré boli ním napádané vo vzťahu k rozsudku súdu prvého stupňa. Dovolanie odôvodnil tiež tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, pričom zistil, že dovolanie v predmetnej veci nie je prípustné.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanovení § 238 O.s.p. a § 237 O.s.p.

Dovoláním žalobcu napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Rovnako nejde o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým

by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie žalobcu preto podľa § 238 O.s.p. prípustné nie je.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania žalobcu v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným.

Vady uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a ani v konaní nevyšli najavo.

S prihliadnutím na obsah dovolania dovolací súd sa osobitne zameril na to, či v danom prípade (ne)bola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo viacerých svojich rozhodnutiach zaujal stanovisko, že aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia treba považovať za vadu, ktorá zakladá prípustnosť a zároveň aj dôvodnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

z 30. septembra 2008 sp. zn. 4 Cdo 25/2007). Povinnosť súdu rozhodnutie náležite, v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodniť, je totiž odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa vyporiadava so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Pokiaľ dovolateľ namietal nedostatky dôvodov rozsudkov konajúcich súdov v tom, že založili svoje rozhodnutia, najmä v otázke vzniku nájomnej zmluvy konkludentným spôsobom, výlučne na jednom názore a že odvolací súd sa dostatočným spôsobom nevyporiadal so skutočnosťami, ktoré boli ním v odvolaní napádané vo vzťahu k rozsudku súdu prvého stupňa, dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá (nemusí) odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07). Ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p., dáva odvolaciemu súdu možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Tá je podmienená stotožnením sa so skutkovými aj právnymi dôvodmi rozhodnutia prvostupňového súdu v plnom rozsahu. V takomto prípade je postačujúce v odôvodnení skonštatovať správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd

prvého stupňa v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, ktoré skutočnosti považoval za sporné a ktoré nie a v dostatočnom rozsahu vysvetlil, prečo považoval zmluvu o nájme z 12. novembra 2004 za právny úkon absolútne neplatný. V súvislosti s úsudkom, že k vzniku nájomnej zmluvy došlo konkludentne, uviedol rozhodujúce skutočnosti (na strane žalobcu ako aj žalovaného), z ktorých vyvodil, že prejavy vôle účastníkov smerovali ku konsenzu o podstatných obsahových náležitostiach nájomnej zmluvy a uviedol aj to, akými úvahami sa pritom riadil. V dôvodoch rozhodnutia zrozumiteľne vysvetlil, prečo považoval výpoveď nájmu bytu zo 4. marca 2011, ktorú žalobca dal žalovanému, za právny úkon nespôsobilý vyvolať ním predpokladaný právny účinok – zánik nájmu bytu a teda, prečo predmetný byt žalovaný neužíva neoprávnene. V dôvodoch rozhodnutia sú uvedené aj ustanovenia právneho predpisu, ktoré okresný súd na vec aplikoval. Odvolací súd sa v podstate stotožnil so závermi prvostupňového súdu, pričom na zdôraznenie správnosti doplnil ďalšie dôvody. Osobitne sa zaoberal otázkou subjektu, ktorý bol oprávnený počas konkurzu disponovať s uvedenými nehnuteľnosťami (domom ako celok a predmetným bytom) a dospel k záveru, že takýmto subjektom bol po celý tento čas len správca úpadcu. Bližšie sa vyjadril aj k otázke uzavretia nájomnej zmluvy konkludentne, čím reagoval na odvolacie námietky žalobcu, včítane jeho námietky, že správca nemal k urobeniu právneho úkonu súhlas veriteľského výboru. V dôvodoch rozhodnutia zaujal stanovisko aj k správnosti záveru súdu prvého stupňa o vplyve výpovede nájmu bytu zo 4. marca 2011 na nájomný vzťah. Podľa dovolacieho súdu odvolací súd sa tak vyjadril ku všetkým podstatným skutočnostiam objasňujúcim skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie jeho rozsudku v kontexte s dôvodmi uvedenými v rozsudku súdu prvého stupňa ako celok spĺňa preto parametre zákonného odôvodnenia. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv žalobcu.

Žalobca preto neopodstatnene namietal, že konajúce súdy mu odňali možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

V súvislosti s jeho námietkou, podľa ktorej konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci treba uviesť, že tieto vady sú relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.), avšak (na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.) nezakladajú (súčasne) aj prípustnosť dovolania.

Keďže v prejednávanej veci dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné podľa § 238 ods. 1, 2, 3 O.s.p. a neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c) O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.) bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť rozhodnutia krajského súdu.

Žalovaný mal v dovolacom konaní úspech, preto mu patrí právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovanému však v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto mu neboli priznané.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. marca 2015

JUDr. Ivan Machyniak, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková

